

JUHEND PÖÖRMETE LUMEST PUHASTAMISEKS AS EESTI RAUDTEE MAJANDAMISEL OLEVAL RAUDTEETARISTUL

Käesoleva juhendiga määratletakse pöörmete lumest ning jääst puhastamise kord ohutu ja katkematu raudteeliikluse tagamiseks AS Eesti Raudtee majandamisel oleval raudteetaristul.

1. ÜLDINE

1.1. AS-i Eesti Raudtee kasutuses ja vastutusallas olevaid pöörmehid võivad puhastada AS Eesti Raudtee töötajad ning teiste ettevõtjate töötajad (edaspidi pöörme puhastaja), kes vastavad järgmistele nõuetele:

- vanus vähemalt 18 aastat;
- on läbinud vastava väljaõppe ning omavad raudtee teemehaaniku abi tase 2 osakutset - pöörmete puhastaja tase 2 või muud raudtee teemehaaniku kutset, mille kutsestandardi tööülesannetes on ette nähtud kas lumetõrjetööde tegemine raudteel või pöörmel kontrolltoimingute läbiviimine ja/või pöörmete hooldustööde läbiviimine;
- on tutvunud käesoleva juhendiga;
- on läbinud tervisekontrolli ja omavad kehtivat komisjoni lubavat otsust töötamiseks raudteetaristul.

Lisaks peab pöörme puhastaja tundma konkreetse jaama eripära, pöörmete paiknemist ja numeratsiooni.

1.2. Pöörmehid puhastatakse rongidispetšeri või jaamakorraldaja (edaspidi liikluskorraldaja) juhtimisel raudteeveeremi liiklemise vaheaegadel. Pöörmete puhastamiseks üldjuhul raudteeliikluse tingimusi (kiirusepiirang või liikluse ajutine sulgemine) ei muudeta. Pöörmete puhastuse järjekorra määrab rongiliikluse olulisus:

- reisirongid
- läbisõitvad kaubarongid
- jaamasisene manöövr töö.

1.3. Pöörme puhastaja peab töötamisel omama sidevahendit, mis võimaldab kontakteeruda liikluskorraldajaga.

1.4. Liikluskorraldajal ja pöörme puhastajal on pöörmete puhastamise ajal keelatud sidevahendeid välja lülitada.

1.5. Enne tööde algust kooskõlastab pöörme puhastaja liikluskorraldajaga pöörmete puhastamise alustamise ja lõpetamise aja ning peale tööde lõppu on pöörme puhastaja kohustatud liikluskorraldajat tööde lõpetamisest informeerima.

1.6. Pöörmekõriku valgustuse kustumisel on pöörme puhastaja kohustatud sellest teavitama liikluskorraldajat ning jätkama tööd juhul, kui pöörme puhastaja hinnangul on tööpaik piisavalt ohutu.

- 1.7. Pöörmete puhastamisel kasutatakse selleks ettenähtud töövahendeid (luud, kaabits, labidas, kaasas kantav mootorõhuluud jne).
- 1.8. Pöörmete puhastamisel peab pöörmepuhastaja lisaks isikukaitsevahenditele kasutama ka pöörme raamrööpa- ja sulgrööpa vahemikku asetatavat peatumissignaali vaheklotsi (tsentraliseeritud pöörmete puhul).
- 1.9. Raudteeveeremi juhtide teavitamine ja hoiatuste väljastamine pöörangute käsitsi lumest puhastamise ajal reguleeritakse eraldi korraga ning kinnitatakse ettevõtte käskkirjaga.
- 1.10. Raudteeveeremi juhid on halva nähtavuse (udu, lumesadu, tuisk jne) korral kohustatud enne jaamakõrikule lähenemist andma tähelepanusignaali ja tähelepanelikult jälgima kas pöörmepuhastajad paiknevad raudteest ohutus kauguses.

2. PÖÖRMETE PUHASTAMISE TÖÖ KORRALDAMINE

- 2.1. Pöörmepuhastaja on enne tööde algust kohustatud kontrollima töövahendite korrasolekut ning isikukaitsevahendite olemasolu.
- 2.2. Liikluskorraldaja määrab kindlaks pöörmete puhastamise töökava ja edastab tööülesande pöörmepuhastajale.
- 2.3. Pöörmepuhastajate tööle asumine fikseeritakse järgnevalt:
 - kui jaamas on jaamakorraldaja, siis pöörmepuhastuse tööde tööjuht fikseerib jaama järelevaatusraamatusse LA-46 tööde alguse ja lõpetamise kuupäevad (teeb sissekande kogu lumetõrje tööde perioodiks). Jaamakorraldaja kinnitab sissekande oma allkirjaga. Tööle asumisest ning tööde lõpetamisest igas konkreetses vahetuses teavitab pöörmepuhastaja jaamakorraldajat täiendavalt raadiojaama või telefoni teel;
 - kui rongiliikluse korraldajaks on rongidispetšer, siis tööle asumisest ning tööde lõpetamisest igas konkreetses vahetuses teavitab pöörmepuhastaja rongidispetšerit raadiojaama või telefoni teel. Rongidispetšer teeb edastatud informatsiooni põhjal liiklusgraafikule vastavad märkmed.
- 2.4. Lumetõrje jaotatakse sõltuvalt ilmastikuoludest alljärgnevalt:
 - Tavaolukord – olukord, kus ilmastik ei nõua pöörmete regulaarset puhastamist. Tavaolukorras puhastatakse pöörmeid eesmärgiga võimalikke tõrkeid ennetada. Vajaliku info tõrgete ennetamiseks hangivad pöörmepuhastajad iseseisvalt liikluskorraldajate kaudu või kohapeal.
 - Lumesadu – olukord, kus sademete ja/või tuule tõttu on vajalik pöörmete regulaarne puhastamine. Puhtad hoitakse kõik tsentraliseeritud pöörmed. Pöörmete puhastamise järjekorra määrab liikluskorraldaja, lähtuvalt konkreetsest vajadusest.
- 2.4.1. Pöörmete ja ristkohtade puhastamisel lumesaju olukorras koristatakse esmajärjekorras vahemikud sulg- ja raamrööbaste vahel, pöörme ajami tõmmitsad ning kontrarööbaste- ja riströöpa rennid.

- 2.4.2. Etapid pöörmete plaanilisel puhastamisele lumest ja jääst:
pöörmel puhastatakse lumest piirkond raamrööpa otsalukust kuni riströöpa kannalukuni (lisaks I meetri ulatuses raamrööpaluku eest ning riströöpa kannaluku tagant) pöörmepussi laiuselt kuni pöörmepusside pinnani, lisaks puhastatakse prusside vahed (prussikastid) ballasti pinnani.
- 2.5. Töö lõpetamisel kontrollib pöörmepuhastaja tulemuse vastavust nõuetele, erilist tähelepanu pöörata sulgrööpa ja raamrööpa vahemiku, ajami tõmmitsate, riströöpa-ning kontrarööbaste rennide ja sulgrööpa tugipoltide puhastamise kvaliteedile.
- 2.6. Lume ladustamisel jaamade teedevahedesse tekkinud kuhjatised ei tohi ulatuda raudteeveeremi gabariiti.
- 2.7. Tulenevalt pöörmete mehhanismidega puhastamise eripärast võivad töö käigus jää või lumetükid sattuda pöörmete liikuvate osade vahele või muul viisil takistada pöörme ohutut kasutamist. Kaasnevalt on pöörmepuhastajad kohustatud koheselt alustama käsitsi järelpuhastust.

3. NÕUDED TSENTRALISEERITUD PÖÖRMETE PUHASTAMISEL

- 3.1. Käsitööriistadega (välja arvatud kaasas kantav mootorõhuluud) on lubatud pöörmehid puhastada ühes isikus. Sellistes tingimustes töötav pöörmepuhastaja peab olema eriti tähelepanelik, jälgima perioodiliselt raudteeveeremi võimalikku lähenemist (s.h kaheteelises piirkonnas mööda vastusuunalist raudteed). Kui pöörmehid puhastavad kaks või rohkem pöörmepuhastajat, siis üks neist määratakse signalistiks.
- 3.2. Tsentraliseeritud pöörmete puhastamisel peab pöörmepuhastaja asetama spetsiaalse peatumissignaali vaheklotsi sulgrööpa ja raamrööpa vahele või riströöpa liikuva südamikuga ja kõrvrööpa vahele, ajami vastas.
- 3.3. Tsentraliseeritud pöörmete puhastamine ilma vaheklotsi paigaldamiseta on üldjuhul keelatud, välja arvatud juhul, kui vahejaamas jaamakorraldaja ise puhastab pööret (s.h kui jaam on dispetšeritsentralisatsiooni piirkonnas varu- või kohalikul juhtimisel).
- 3.4. Töö lõpetamisel või katkestamisel on pöörmepuhastaja kohustatud vaheklotsi eemaldama.
- 3.5. Pöörmete puhastamisel kaasas kantava mootorõhuluuga peab tööprotsessis osalema vähemalt kaks inimest – pöörmepuhastaja ja signalist. Signalist peab paiknema puhuriga töötava pöörmepuhastaja vahetus läheduses, jälgima raudteeveeremi liikumist ning hoiatama pöörmepuhastajat raudteeveeremi lähenemisest õigeaegselt. Signalist peab veenduma, et puhastaja on tema hoiatusmärguandest aru saanud. Signalistil peavad olema sidevahendid liikluskorraldajaga kontakteerumiseks.
- 3.6. Side katkemisel liikluskorraldajaga peab pöörmepuhastaja katkestama töö ning proovima muul moel taastada kontakti. Tööd võib jätkata peale seda, kui liikluskorraldajale on edastatud informatsioon pöörmepuhastajate paiknemise kohta.

4. TÄIENDAVAD OHUTUSNÕUDED PÖÖRMETE LUMEST PUHASTAMISEL

- 4.1. Pöörmete lumest puhastamine toimub avatud rongiliikluse tingimustes ja on seetõttu kõrgendatud riskidega tegevus, eriti piiratud nähtavuse korral. Töötajatelt nõuab see erilist valvsust ja ohutusnõuete täpset järgimist.
- 4.2. Liikumised töökohale ja tagasi peavad toimuma mööda kokkulepitud liikumisteed, mis on töötajatele võimalikult ohutu (eemal peateedest, intensiivse manöövr töö piirkondadest jms).
- 4.3. Mistahes olukorras on keelatud:
 - astuda rööpale;
 - asetada kätt või jalga sulg- ja raamrööpa vahemikku või riströöpa liikuva südamikku ja kõrvrööpa vahele;
 - astuda sulgrööbaste vahelistele tõmmitsatele.
- 4.4. Pöörmete lumest puhastamisel tuleb jälgida rööbasteel liikuvat raudteeveeremit, viimase lähenedes tuleb lahkuda teelt, kui rong asub mitte lähemal kui 400 m, vähemalt 2,5 m kaugusele äärmisest rööpast. Raudteeveeremi lähenemisel ja kõikidel muudel juhtudel, kui töötaja lahkub rööbasteelt, peab ta eemaldama kõik raudteele ajutiselt asetatud seadmed, inventari, töövahendid, s.h sulgema puhastamiseks avatud tõmmitsate katted ning vabastama raudteeveeremi gabariidi.
- 4.5. Elektrisoojendusseadmetega varustatud pöörmetel ei tohi raamrööpa talda puhastada metallist tööriistadega.
- 4.6. Pöörmeid on keelatud puhastada ilma selleks ettenähtud töövahendita.